

Enric Granados i Campiña (1867-1916)

Un músic romàntic al voltant del nacionalisme musical

Antoni Sala i Serra

En el panorama de la música espanyola Enric Granados sobresurt com una figura apassionada. És romàntic en la seva obra, en la seva vida i també en la seva mort. Amb aquest caràcter, se sent inclinat, a la fi del segle XIX i al principi del XX, a continuar el moviment pianístic que havien protagonitzat els seus admirats Chopin i Schumann, quan aquest estil musical ja és sobrepasat pels músics contemporanis seus. Potser això prové del fet que Granados sentia la música com una comunió amb les seves inquietuds intel·lectuals, en una mena de síntesi de totes les arts. A més de músic, Granados era un bon pintor i un excel·lent escriptor. Per això, per damunt de l'aspecte professional, en les pàgines musicals de Granados predomina un aire sincer d'improvisació, amb la qual cosa recorda els *dilettanti*, per bé que aquest no era el seu cas.

L'art de Granados no correspon a l'avantguarda musical del període postromàntic del nacionalisme musical, cosa que fa que sigui considerat com un músic molt personal. És cert que en el tractament pianístic que seguia Granados se l'ha considerat com el "Grieg espanyol" per la gran afinitat amb els aires folklòrics que seguia el músic noruec, però en Granados aquest estil s'asuaveix i es dilueix, i si bé utilitza també el document popular, en nombroses ocasions els temes queden transformats en una creació original i totalment seva. El populisme de Granados surt sempre d'un rerefons indirecte i no té, com en els altres compositors de la seva generació, un caràcter predominant. En l'obra de Granados els temes es filtren a través d'un vel poètic romàntic que mostra l'empremta del compositor.

Enric Granados i Campiña va néixer a Lleida, fill de Calixto Granados, capità de l'exèrcit, i d'Elvira Campiña, santanderina. Destinat el seu pare a Barcelona, Granados viu durant la seva infància en l'ambient de la capital catalana dels començaments del renaixement musical. Deixeble de Jurnet i Pujol, es presenta al públic als setze anys amb un concert de piano. Són els anys de les predicacions apassionades de Pedrell. Als disset anys Granados fa el seu primer viatge a París. Estudia amb Bériot i coneix Ricard Viñes, la figura de moda del piano. Retorna a Barcelona i alterna les activitats de concertista amb les de professor. És el moment de L'Orfeó Català i de l'incipient modernisme influït pel wagnerisme musical.

La tardor de l'any 1898 Granados estrena el

Enric Granados, el gran compositor català de la dècada i íntim amic de Manuel de Falla.

drama *Maria del Carmen* a Madrid i funda poc després a Barcelona la *Societat de Concerts Clàssics*, on actua de pianista i com a director. Més important és la fundació de l'*Acadèmia de Música* que perpetua avui l'*Acadèmia Marshall*, una esplèndida tècnica d'ensenyament pianística. Les seves primeres obres teatrals i simfòniques, que són molt ambiciosos, no tenen l'èxit que Granados esperava, però, en canvi, les composicions de piano són entusiàsticament acceptades, i amb *Allegro de concierto* es guanya l'adhesió del públic madrileny i accedeix a la direcció del Conservatori de Música de la capital. Tot i això, Granados no va caure mai en la temptació de la "carretera real" de l'andalusisme, cosa gairebé obligada a Madrid i que seguien molts músics espanyols; però, en canvi, va glossar musicalment una altra Espanya que, si bé no prevalia com la flamenca i la gitana, no pas per això és menys típica i representativa d'una època important de la història espanyola: l'època de les majas, chisperos, duquesas, intrigues galants i polítiques, etc., en què Madrid i la seva cort eren els protagonistes. Un ambient que Goya reproduí en els seus quadres i al qual Boccherinni posà música.

Novament a París, Granados obté un gran èxit com a pianista concertista i especialment